

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 487/2019-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom Petrom Šumšalom, Krasovského 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Csp 37/2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Csp 37/2016 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] trovy konania v sume 513,04 € (slovom päťstotrinásť eur a štyri centy) na účet ich právneho zástupcu Petra Šumšalu, Krasovského 13, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 487/2019-10 z 3. decembra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prejednanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Csp 37/2016 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia podali na okresnom súde 23. novembra 2016 žalobu proti obchodnej spoločnosti hradnykopec.sk, s. r. o., ktorou sa domáhali zaplataenia dlžnej sumy vo výške 3 500 € s príslušenstvom z dôvodu nevrátenia zálohy za zrušený obchod pri kúpe bytu. Ďalej uviedli, že od 24. apríla 2017, keď podali vo veci písomné vyjadrenie, ktorým reagovali na repliku žalovaného k podanej žalobe, okresný súd vo veci viac ako 20 mesiacov nekonal. Preto okresnému súdu adresovali sťažnosť na priet'ahy v napadnutom konaní okresného súdu, ktorú predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení z 23. novembra 2018 vyhodnotila ako dôvodnú. K tomu sťažovatelia dodali: *„Na základe vyššie uvedeného považujeme priet'ahy v konaní za zbytočné počas celej doby takmer 20 kalendárnych mesiacov (od 24.04.2017). Nie je prijateľné, aby z dôvodu zaťaženia konajúceho sudcu a z dôvodu viacerých personálnych zmien na pozícii súdnych asistentov, bolo konanie 20 mesiacov bez akéhokoľvek realizovania vo veci samej.“*

3. Sťažovatelia ďalej uviedli, že v ich prípade ide o vrátenie zaplatenej zálohy zo strany žalovaného ako realitnej spoločnosti, a aj v dôsledku nekonania okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu majú podozrenie, že zo strany jediného konateľa a spoločníka došlo k prevedeniu uvádzanej obchodnej spoločnosti na tzv. „bieleho koňa“, aby sa tým zmarilo uspokojenie akejkol'vek ich pohľadávky.

4. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovatelia uviedli, že k porušeniu nimi namietaného základného práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo v napadnutom konaní okresného súdu v dôsledku toho, že okresný súd už takmer 20 mesiacov bezdôvodne nekonal vo veci samej a týmto len umocnil ich zložitú situáciu, keďže ako mladý manželský pár nedisponujú takými finančnými prostriedkami, aby im suma 3 500 € nechýbala.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

«1. Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 Csp 37/2016, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I sa v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Csp 37/2016 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 5.000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je jej Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 380,28 € (slovom tristoosemdesiat eur a 28 centov) za dva úkony (príprava a prevzatie právneho zastúpenia, podanie vo veci samej – ústavná sťažnosť), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet jej právneho zástupcu Peter Šumšala, advokát, účet vedený v [REDAKOVANÉ], č. ú. v tvare [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Finančné zadostučinenie sťažovateľov je odôvodňované samotným nekonaním súdu resp. nekonaním bez zbytočných prietáhov, čoho dôsledkom je v konečnom dôsledku aj „utopenie“ spoločnosti, resp. jej prepísanie na bieleho koňa a zmarenie tak uspokojenia zo strany sťažovateľov.

6. Trovy konania, ktoré sťažovatelia žiadajú uhradiť predstavujú trovy právneho zastúpenia vyčíslené podľa § 11 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb spolu v sume 380,28 € za dva úkony právnych služieb podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) citovanej vyhlášky á 180,93 € podľa § 16 ods. 3 citovanej služby á 9,21 € t. j. 190,14 € za jeden úkon právnej služby.»

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

6. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie okresný súd zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1 SprV 22/2020 z 22. januára 2020, v ktorom predseda okresného súdu uviedol:

„... sťažovatelia podali na tunajší súd sťažnosť na prieťahy v konaní sp. zn. 8Csp/37/2016, ktorá bola vybavená dňa 23.11.2018. Potvrdzujem, že v správnom denníku evidujeme sťažnosť sťažovateľov pod sp. zn. 1SprV 488/2018. Táto sťažnosť na prieťahy bola vybavená dňa 23.11.2018, kedy súd konštatoval nečinnosť súdu v predmetnom konaní, a to v období od 15.08.2017 do 22.11.2018.

Nahliadnutím do spisu sp. zn. 8Csp/37/2016 som zistil, že dňa 23.11.2016 bola súdu doručená žaloba. Dňa 28.11.2016 súd zaslal žalobu žalovanému spolu s procesným poučením. Dňa 29.03.2017 uznesením č.k. 8Csp/37/2016-29 súd umožnil žalobcom vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaného zo dňa 06.12.2016. Dňa 06.06.2017 uznesením č.k. 8Csp/37/2016-33 súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k vyjadreniu žalobcov zo dňa 24.04.2017. Dňa 15.08.2017 súd vzhľadom na neúspešné doručovanie uznesenia č.k. 8Csp/37/2016-33 zo dňa 06.06.2017 a vyjadrenia žalobcov, tieto opätovne žalovanému zasielal do elektronickej schránky. Dňa 22.11.2018 súd uznesenie č.k. 8Csp/37/2016-33 zo dňa 06.06.2017 a vyjadrenie žalobcov opätovne zasielal žalovanému s obchodným menom Mureal s. r. o. elektronicke do schránky.

... od vybavenia predmetnej sťažnosti bol dňa 27.03.2019 vytýčený termín pojednávania na 18.06.2019. Predmetná vec bola následne na základe dodatku č. 3 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2019 pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi Mgr. Mgr. Miriam Plavčákovej... vec bola dňa 25.07.2019 právoplatne skončená rozsudkom pre zmeškanie žalovaného a spis bol uložený v archíve súdu.

Vychádzajúc zo súdneho spisu mám za to, že od posledného vybavenia sťažnosti, kde súd konštatoval nečinnosť súdu v predmetnom konaní, a to v období od 15.08.2017 do 22.11.2018, súd postupoval v konaní plynulo a bez prieťahov. Vzhľadom na uvedené sa mi javí sťažnosť ako neopodstatnená.

Nestotožňujem sa s tvrdením sťažovateľov, že tunajší súd nekonal už v období od 24.04.2017 a v tomto čase nevykonával žiadne úkony, nakoľko súd po doručení vyjadrenia žalobcov k vyjadreniu žalovaného k žalobe dňa 21.04.2017, uznesením č. k. 8Csp/37/2016-33 zo dňa 06.06.2017 vyzval žalovaného na vyjadrenie a následne pokynom zo dňa 08.08.2017 opätovne doručil predmetné uznesenie žalovanému do elektronickej schránky.“

Predseda okresného súdu zároveň vyslovil súhlas s upustením od ústneho prejednávania ústavnej sťažnosti.

7. Sťažovatelia sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu na výzvu ústavného súdu z 5. februára 2020 k stanovisku okresného súdu vyjadrili podaním zo 7. februára 2020, doručeným ústavnému súdu 10. februára 2020, v ktorom uviedli, že okresný súd žiadnym spôsobom nepoprel a ani nevyvrátil, že z jeho strany došlo v napadnutom konaní okresného súdu k priet'ahom v konaní a tým k porušeniu základného práva sťažovateľov na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. K tomu dodali: *„... považujeme priet'ahy v konaní za jednoznačne preukázané počas celej doby viac ako dva kalendárne roky, presne 27 mesiacov. Od písomného vyjadrenia sťažovateľov ako žalobcov zo dňa 24.04.2017, ktorým reagovali na repliku/vyjadrenie žalovaného k podanej žalobe do vydania Rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 25.07.2019... počas nečinnosti Okresného súdu Bratislava I jediný spoločník a konateľ... naplnil svoje slová a previedol spoločnosť zrejme na bieleho koňa... aby tak zmaril akékoľvek uspokojenie veriteľov, medzi ktorých patrili aj sťažovatelia... Máme teda za to, že pohľadávka sťažovateľov nebude zo strany spoločnosti Mureal s.r.o. nikdy zaplatená, za čo môže svojou nečinnosťou aj samotný Okresný súd Bratislava I, keď počas jeho nečinnosti došlo k prepísaniu spoločnosti na bieleho koňa.“* Zároveň sťažovatelia upravili petit ústavnej sťažnosti, v ktorom už nežiadali zo strany ústavného súdu vysloviť voči okresnému súdu príkaz v napadnutom konaní okresného súdu konať bez zbytočných priet'ahov a zároveň upravili výšku požadovanej náhrady trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom na sumu 573,01 €, a to za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie právneho zastúpenia, podanie vo veci samej – ústavná sťažnosť a písomné podanie na súd – vyjadrenie).

Sťažovatelia vyslovili súhlas s upustením od ústneho prejednávania ústavnej sťažnosti.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

9. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania okresného súdu:

- 23. novembra 2016 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľov ako žalobcov,

- 28. novembra 2016 okresný súd zaslal žalobu žalovanému spolu s procesným poučením,

- 6. decembra 2016 bolo okresnému súdu žalovaným doručené „*Vyjadrenie k žalobe*“,

- 29. marca 2017 bolo vydané uznesenie okresného súdu č. k. 8 Csp 37/2016-29, ktorým okresný súd umožnil žalobcom vyjadriť sa k vyjadreniu žalovaného zo 6. decembra 2016,

- 21. apríla 2017 bolo okresnému súdu žalobcami doručené „*Vyjadrenie žalobcov k vyjadreniu žalovaného k žalobe*“,

- 6. júna 2017 okresný súd vydal uznesenie č. k. 8 Csp 37/2016-33, ktorým vyzval žalovaného na vyjadrenie k vyjadreniu žalobcov,

- 15. augusta 2017 okresný súd vzhľadom na neúspešné doručovanie uznesenia č. k. 8 Csp 37/2016-33 zo 6. júna 2017 a vyjadrenia žalobcov tieto opätovne žalovanému zasielal do elektronickej schránky,

- 22. novembra 2018 okresný súd uznesenie č. k. 8 Csp 37/2016-33 zo 6. júna 2017 a vyjadrenie žalobcov opätovne zasielal žalovanému s obchodným menom Mureal s. r. o., elektronicky do schránky,

- okresný súd listom z 23. novembra 2018 „*Upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti*“ odpovedal sťažovateľom, resp. ich právnomu zástupcovi na ich sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní okresného súdu, ktorú vyhodnotil ako dôvodnú,

- 27. marca 2019 bol okresným súdom nariadený termín ústneho pojednávania na 18. jún 2019,

- 18. júna 2019 bol okresným súdom vydaný rozsudok pre zmeškanie žalovaného č. k. 8 Csp 37/2016-56, ktorý nadobudol právoplatnosť 25. júla 2019 vo výroku I a vo výroku II nadobudol právoplatnosť 10. augusta 2019,

- 15. októbra 2019 bolo vydané uznesenie okresného súdu č. k. 8 Csp 37/2016-71, ktorým bolo rozhodnuté o výške nároku na náhradu trov konania, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23. novembra 2019 a vykonateľnosť 27. novembra 2019.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením. V zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľov spočíva v namietanom porušení základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 329/2019).

16. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 295/2019).

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý upravuje zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania. Podľa § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Zároveň v súlade s judikatúrou EŠLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (m. m. III. ÚS 489/2018). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v prípade sťažovateľov.

20. Pokiaľ ide o kritérium právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory týkajúce sa nárokov vyplývajúcich z kúpnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľnosti tvoria súčasť bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a o takýto prípad ide aj v predmetnej veci, keď išlo o uplatnenie si nároku sťažovateľov na vrátenie zaplatenej zálohy v súvislosti so zrušením kúpno-predajnej zmluvy na nehnuteľnosť. Ústavný súd poznamenáva, že napadnuté konanie okresného súdu nie je právne ani skutkovo zložité, a preto nie je možné okresný súd zbaviť zodpovednosti za priebeh napadnutého konania okresného súdu v súvislosti s posudzovaním existencie zbytočných prietáhov. V kontexte uvedeného ústavný súd zdôrazňuje, že ani samotný okresný súd nenamietal právnu alebo skutkovú zložitosť veci.

21. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní okresného súdu mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, bolo správanie s'ťažovateľov ako účastníkov tohto súdneho konania (strany sporu). Ústavný súd po preskúmaní priebehu napadnutého konania okresného súdu nezistil na strane s'ťažovateľov také skutočnosti spočívajúce v ich správaní, ktoré by akýmkoľvek spôsobom negatívne ovplyvnili dĺžku napadnutého konania. Práve naopak, z prehľadu procesných úkonov jednoznačne vyplýva, že s'ťažovatelia riadne reagovali na výzvu okresného súdu, pričom sami s'ťažovatelia iniciovali urýchlenie tohto konania podanou s'ťažnosťou okresnému súdu na priet'ahy v napadnutom konaní okresného súdu.

22. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva s'ťažovateľov na prerokovanie vec bez zbytočných priet'ahov, bol postup okresného súdu. K tomuto ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v napadnutom konaní okresného súdu od podania žaloby na okresnom súde s'ťažovateľmi 23. novembra 2016 až do 15. augusta 2017 síce dochádzalo k vykonávaniu jednotlivých procesných úkonov, avšak následne počas súvislého obdobia viac ako jedného roka, konkrétne počas obdobia pätnástich mesiacov od 15. augusta 2017 do 22. novembra 2018, okresný súd nevykonal žiadny procesný úkon. Zároveň ústavný súd dáva do pozornosti, že vo veci bolo počas celého napadnutého konania okresného súdu uskutočnené len jediné pojednávanie, a to 18. júna 2019, ktorého termín bol nariadený až 27. marca 2019. Nad rámec uvedeného 18. júna 2019 bol zároveň vydaný rozsudok pre zmeškanie, ktorým došlo k ukončeniu napadnutého konania okresného súdu.

23. Z vykonaného prehľadu procesných úkonov ústavný súd teda na strane okresného súdu musí konštatovať už uvedené obdobie jeho úplnej nečinnosti v trvaní pätnástich mesiacov, pričom po preskúmaní spisového materiálu ústavný súd nemohol inak ako dospieť k jednoznačnému záveru, že priet'ahy v napadnutom konaní okresného súdu idú primárne na vrub okresnému súdu. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že aj samotný okresný súd uznal priet'ahy v napadnutom konaní okresného súdu v už uvedenom období jeho úplnej nečinnosti. V závere ústavný súd aj na margo vyjadrenia predsedu okresného súdu podotýka, že aj napriek tej skutočnosti, že zo strany poslednej

vo veci konajúcej zákonnej sudkyne nedošlo ku konaniu, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako zbytočné prietahy v napadnutom konaní okresného súdu, uvedené však nemôže zhojiť už uvedené obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu, a preto ústavný súd dospel k záveru o opodstatnenosti podanej ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľov.

24. Zároveň ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezavádzajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (m. m. III. ÚS 489/2018).

25. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti relevantné pre danú vec ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

VI.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v lehote ustanovenej v odseku 1 priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

28. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prejednanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj ich žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovatelia v podanej ústavnej sťažnosti požadovali priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 5 000 € pre každého z nich, čo odôvodnili najmä tým, že v značnej miere aj v dôsledku samotnej nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu malo dôjsť k prepísaniu žalovanej spoločnosti na inú osobu a tým k zmareniu uspokojenia pohľadávky sťažovateľov.

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

30. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania okresného súdu, berúc do úvahy všetky konkrétne okolnosti prípadu, najmä na skutočnosť spočívajúcu v pätnásťmesačnej absolútnej a súvislej

nečinnosti okresného súdu, a rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia v sume 1 500 € každému zo sťažovateľov (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

31. Ústavný súd nevyhovел v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

VII.

Trovy konania

32. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia advokátom v konaní pred ústavným súdom.

33. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

34. Ústavný súd priznal sťažovateľom trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu. Podľa § 13 ods. 2 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

35. Náhradu trov konania ústavný súd priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a zaslanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu). Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania v prípade úkonov právnej služby, a to prevzatia a prípravy zastúpenia a podania ústavnej

sťažnosti vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2017, ktorá bola 921 €, keďže ide o úkony právnej služby vykonané v roku 2018, teda výpočtový základ tvorí sumu 153,50 €. Za úkony právnej služby vykonané v roku 2018 patrí režijný paušál v sume 9,21 €. V prípade úkonu právnej služby, a to zaslania písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 €, keďže ide o úkon právnej služby vykonaný v roku 2020, teda výpočtový základ tvorí sumu 177 €. Za úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 patrí režijný paušál v sume 10,62 €. Na základe uvedeného preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľov predstavujú celkovú sumu 513,04 € (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

36. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

37. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu